

HENNY THIJSSING-BOER

Een fluistering
in de wind

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Net als andere morgens zwaaide Menneke haar dochter Geertje na toen die naar school vertrok. En net als anders lag er een vertederende glimlach om haar mond en waren haar ogen zacht van liefde voor dit kind, haar evenbeeld. Twaalf jaar was Geertje nu en met een paar weken zou ze voorgoed van school komen. Dan zat haar leerplicht erop en dan – er kwam een koppige trek om Mennekes mond – ging het deerntje niét in een dienstje, maar bleef ze bij haar thuis! Daar kon geen sterveling haar van afbrengen, ook Harm Hofstee niet, van wie ze nog altijd, en onverminderd, hield. Zij kende deze dochter, haar jongste, beter dan wie ook. Geertje leek niet enkel uiterlijk op haar, ze was een Menneke Meier in het klein! Een lief, gezeglijk wichtje, veel te goed van vertrouwen voor deze harde wereld. Als ze zo met Harm over Geertje sprak lachte hij haar heimelijk uit, dat had ze heus wel in de gaten! Harm zei dat zij in haar liefde voor hun jongste haar realiteitszin te veel uit het oog verloor.

Volgens Harm was Geertje heel niet zo gedwee, stil en verlegen als zij, Menneke, meende. Harm was de mening toegedaan dat Geer-

tje juist een bijdehandje was, dat ze stevig met beide benen op de grond stond en dat ze zich heus wel zou redden in het leven. Beter zelfs dan Marieke en Wiert, hun twee andere kinderen.

Nu was zij het vaak met hem eens, hij had het zo dikwijls bij het rechte eind. Deze keer echter, wat Geertje betrof, zat hij er gloeiend naast! Zij kende haar kinderen, vooral kleine Geertje! Geertje was haar oogappeltje, daar plaagde Harm haar ook zo dikwijls mee, maar dat had er niets mee uit te staan...

Menneke trok, nu Geertje uit haar gezichtsveld was verdwenen, de deur van het kleine huisje achter zich dicht, en terwijl ze met het beredderen van de dingen die in een huishouden elke dag weer moeten worden gedaan begon, droomde ze wat weg. Naar het verleden: twaalf jaar was zij geweest toen ze bij boer Siemen Kappelhof op diens hoeve kwam. Een vreselijk verlegen, stil kind, net als Geertje nu, dat elkeen over zich liet lopen, met alle gevolgen van dien! Haar jeugd was duister geweest, vol pijn en verdriet. Zij had niemand gehad die haar wilde of kon beschermen. Met Geertje lag dat duidelijk anders! Geertje had een vader, die uiterlijk nog altijd ruwe bonk van een Harm

Hofstee met zijn ruige baard en zijn hart van puur goud. Geertje had haar, Menneke Meier, als moeke en zij zou over dit kind wel waken! Zij zou het wichtje voortdurend beschermen tegen het kwaad van de wereld.

Daarnaast had Geertje Marieke en Wiert nog, alhoewel deze laatste in de toekomst weinig voor zijn zusters zou kunnen betekenen...

Wiert, bepeinsde Menneke terwijl ze op haar knieën door het kleine woonkeukentje kroop en met stoffer en blik het stof en vuil van de grond verwijderde, twee dagen geleden was het nog maar toen ze hem uitzwaaiden. Toen ze poogde te glimlachen terwijl haar hart huilde en ze, onhoorbaar voor anderen, in zichzelf had gepreveld: 'Dit afscheid moeten nemen van een kind doet meer pijn dan al het voorgaande dat ik door de jaren heen meemaakte...'

Harm had in de dagen die voorafgingen aan het afscheidnemen, er telkens bij haar op gehamerd: 'Het is zo goed, Menneke! Probeer vrede in je hart te leggen door te bedenken dat je een kind niet mag hinderen bij het uitslaan van de vleugels! Wees dapper, voor hèm!'

Het was goed, zei Harm, maar het was niét goed! Als het haar kinderen betrof dan voelde zij zo scherp... Het werd haar ingegeven dat

Wiert nog te jong was om zijn vleugels uit te slaan. Toch had ze zich flink gehouden en tegen Harm had ze geknikt: ‘Ja... jij zal wel gelijk hebben... zo moet het dan maar...’

Wat kon zij ook anders? Net als Harm wilde zij enkel het geluk van hun kinderen. Dat zij ze wellicht meer wilde beschermen dan goed voor hen was, kwam voort uit haar eigen jeugd. Uit die tijd vol donkere wolken en zo bitter weinig zon. Voor haar brak de zon pas door toen Harm Hofstee in haar leven kwam en hij haar zo gelukkig wist te maken.

De kinderen werden geboren, Marieke als eerste, twee jaar later kwam Wiert en als hek-sensluitertje kwam de kleine Geertje. De lucht was voor haar in die tijd altijd blauw, tot de kinderen opgroeiden en opeens een heel eigen inbreng kregen. Wiert was nog maar heel klein toen hij al te kennen gaf: ‘Ikke ga later op zee! Dan vaar ik met een groot schip om de wereld en dan zie ik een heleboel! Veel meer dan hier in het dorp!’ Ze hadden erom gelachen, om dit kindergepraat. Ze wisten toen ook nog niet hoe groot Wierts verlangen naar avontuur zou worden, en hoe groot en sterk zijn koppige eigengereidheid. Ze kenden in die tijd Bram Biesterveld, haar vader, ook nog niet! Veel later

pas zou blijken dat Wiert net als hij was en dat het bloed zich zelden verloochent. Menneke zuchtte toen ze opstond en zich even daarna alweer op haar knieën liet vallen om de houten vloer, aan weerszijden van de kokosmat, met een natte dweil af te nemen. De vloer blonk haar nu vriendelijk tegen. Ze zag het amper, omdat het sleurwerk was, en omdat haar gedachten elders waren: Wiert bleef volharden in zijn wens. Toen hij van school kwam vroegen ze hem wat hij nu het liefst wilde: in een boeren- of een burgerdienst. Er waren diensten genoeg in het dorp en Wiert was net als Harm: groot, breed en oersterk. Zo'n uit de kluiten gegroeide jongen, die wilde men voor een paar centen overal wel hebben. Wiert had echter maar één wens: 'Ik wil op de wilde vaart, dat weten jullie toch!'

Haar verzet was groot geweest. Voor geen prijs liet ze zo'n jong kind de deur uitgaan. De wereld, vond zij, was nog altijd vol geschreeuw, en zij zou alles doen wat in haar vermogen lag om haar kinderen voor dat geschreeuw te behouden.

Door haar sterke wil wist ze Wiert nog vier jaar thuis te houden. Het werden vier moeilijke jaren, waarin Wiert van een ietwat onzeglijk

en eigenwijs kind tot een onhandelbare driftkop werd. In het dorp sprak men over Wiert als een jongen met twaalf ambachten en dertien ongelukken. Men had geen ongelijk. Wiert versleet in een paar jaren heel wat diensten. Overal werd hij na korte tijd ontslagen of gewoonweg weggeschopt! Wiert was onbruikbaar, dat hoorden ze telkens weer, en dat, peinsde Menneke, had hij beslist niet van zijn vader! Harm ventte nog altijd met zijn petroleumkar door de dorpsstraten, en 's morgens droeg hij zijn postloperspak met ere! Harm was een serieuze harde werker, bij hem kwam zij niks te kort! Wiert was geheel anders, hij leek enkel uiterlijk op Harm. Kort geleden was hij thuisgekomen en had hij laconiek gezegd: 'Zo, ik sta weer eens op straat!'

'Jongen toch... ben je dan alweer ontslagen..?' had zij verschrikt gefluisterd.

En toen had Wiert als een wildeman getierd: 'Ja, moeke, en bij elke volgende baas naar wie ik door jullie toe word gestuurd word ik weer weggeschopt! Daar zorg ik wel voor, hoor! Ik wil op de wilde vaart, waarom houdt u me daar toch zo van tegen!'

'Omdat ik het goed met je voor heb jongen...' had zij gezegd, en voor het eerst hoorde

ze zelf hoe tegenstrijdig dit eigenlijk klonk...

Die avond hadden ze een soort familiebe- raad gehouden, waarbij ook Bram Biesterveld aanwezig was. Bram, die zich anders niet met het opvoeden van de kinderen bemoeide, had het toen voor Wiert opgenomen. Hij had kalm gezegd: ‘Wiert heeft mijn avontuurlijke bloed in zich. Dat is niet anders. Het is geen plus- punt, maar wel een feit, en dat moeten jullie onder de ogen zien! Met al de liefde die in jul- lie is voor hem, houden jullie hem niet thuis! Mensen als Wiert en ik, wij laten ons de weg niet wijzen. Wij willen zelf die weg zoeken en hem gaan bewandelen. Zo deed ik het vroeger, zo zal Wiert dat doen. Het is de wil van ons zi- geunerbloed, en daar kan geen mens iets aan veranderen!’

Zo had Bram die avond gesproken, maar eer- der al had Harm haar ernstig vermaand: ‘Tegen Wierts zigeunerbloed, klein Menneke, daar kun jij niet tegen vechten. Daar zijn geen wa- pens voor!’

En zij had weer tegengestribbeld: ‘Hou toch op over dat bloed van Bram! Bloed heeft geen naam, het is gewoon rood bloed! Wiert lijkt op jou, Harm Hofstee! Doordat hij, net als jij, groot en breed is, lijkt hij jaren ouder dan hij

in werkelijkheid is. Hij heeft alles van jou, hij lijkt in niets op Bram Biesterveld...'

'Jij kijkt enkel naar zijn uiterlijk, en dat telt in dezen niet, mijn deerntje,' had Harm gezegd. 'Wierts bloed jáágt door zijn aderen. Het zweept hem op, net zo lang tot elke weerstand breekt. En als dat tijdstip is aangebroken, meid-je, dan zal hij gaan... Desnoods kwaadschiks. En dan zal hij wellicht geen afscheid komen nemen, en zullen wij niet weten waar hij is en hoe hij het maakt...'

'Bedoel jij... wil je me duidelijk maken dat ik... dat ik hem moet laten gaan, Harm...?'

Harm had geknikt: 'Ja, Menneke, dat bedoel ik precies! Wij moeten hem een kans geven, dat is veel gezonder dan het halsstarrige tegenwerken waarmee wij al zo lang druk doende zijn.'

'Maar hij is nog zo jong... zestien jaar, wat is dat nou nog...?' had ze gefluisterd.

Harm, nuchter als hij vaak was, had toen gezegd: 'Dat, Menneke, wordt elke dag beter! We moeten hem zijn zin geven, want zo is het voor ons allemaal geen leven. Mocht die wilde vaart ook tegenvallen, zoals al die andere baantjes, dan komt hij vanzelf weerom! Dan zullen wij naast elkaar klaarstaan om hem met open ar-

men te verwelkomen. Wiert is dan in elk geval een hele ervaring rijker. En daar, mijn meidje, moeten jonge mensen het van hebben. Ze moeten ervaringen op doen, hun lering daaruit trekken. Zeker een jong mens als onze Wiert, met het bloed van Bram Biesterveld in zich!’

Zo had Harm met haar gepraat vóór Bram zijn standpunt verdedigde. En net als altijd wist ze toen al dat hij gelijk had. Harm was nu eenmaal een wijs man, dat vond ze vroeger en dat vond ze nu nog!

En omdat ze wist dat Harm enkel het goede met haar en de kinderen voorhad, had ze uiteindelijk ja tegen Wiert kunnen zeggen. Dodelukkig was Wiert geweest. Juichend en jubelend had hij de laatste weken voor zijn vertrek thuis doorgebracht. Van de angsten diep in haar merkte hij niets.

Twee dagen geleden was Wiert vertrokken. Zijn eerste reis zou vermoedelijk langer dan een jaar duren! Haar Wiert, haar kleine jongen, als ketelbinkie op een groot schip dat een wereld apart was...

Deed Wiert zijn best, dan kon hij na een goed jaar derde matroos worden. Hij kon aan boord studies volgen waardoor hij zich kon opwerken, tot kapitein misschien wel. Dol en-